

PAVICA PIRC

NAJSVJETLIJI LIK CRKVE BOŽJE U HRVATA

Izložba akademske kiparice Pavice Pirc
prigodom 120. obljetnice rođenja
Alojzija Viktora Stepinca (1898.-2018.)

i

20. obljetnice beatifikacije zagrebačkog nadbiskupa
kardinala Alojzija Stepinca (1998.-2018.)

MUZEJ BL. ALOJZIJA STEPINCA
Kaptol 31, Zagreb

9. svibnja – 9. lipnja 2018.

ALOJZIJE STEPINAC - VELIKA STVARALAČKA TEMA U LIKOVNOM MEDIJU

Blaženi kardinal Alojzije Stepinac oblikovao je svoj zemaljski život vjerom u Boga. Vjera je prožela čitavo njegovo biće da bi je junački svjedočio uznoseći zemaljsko nebeskom u Gospodinu. I zato njegovu živu vjeru zemaljski suci nisu mogli osuditi, nisu mogli u ono vrijeme, kao što ne mogu ni u ovo, i neće moći u nijedno drugo jer on ostaje simbolom vjere u Boga za sva vremena. I stoga, kad danas govorimo o kardinalu Stepincu, blaženiku, u nadi njegova skorog proglašenja svecem Katoličke Crkve, tada prije svega govorimo o njemu kao vjerniku koji je to bio cijelim svojim bićem, do mučeništva, predano služeći svećeničko posvećenje Bogu i kršćanskim načelima kao općeljudskim humanističkim vrijednostima.

Na tim ga je činjenicama minulo vrijeme i oblikovalo u simbol vjere emanirajući golemom snagom u hrvatskom puku koji ga prvenstveno percipira kao svećenika i pastira posve predanog svojoj katoličkoj za koju je žrtvovao vlastiti život na oltaru Istine u Kristu. I stoga je kardinal Stepinac i paradigmatski vjernik jer se u jednom bremenitom povijesnom razdoblju u kojemu su različite sile zla totalitarnih političkih sustava bestijalno potirale kršćanske i humanističke vrijednosti tome usprotivio braneći dostojanstvo ljudske osobe načelom jednakosti svakog čovjeka i njegova prava na život koje je Božje djelo. U tim je sastavnicama njegova osoba i intrigantna tema mnogih znanstvenih studija kojima se nastoji istražiti i najmanja pojedinost iz blaženikova života kako bi se u čvrstoj mozaičkoj strukturi modelirala njegova zrcalna slika. I u drugim se, i različitim, medijima iščitava taj istraživački postupak kojim se također nastoji još jasnije usvojiti Stepinčeva osobnost i njegova djela kršćanske ljubavi izražene u nesebičnu zauzimanju za blišnjega, za svakog čovjeka u nevolji kao za svojega brata u Kristu.

Kad ovdje kažemo da se to oblikovanje istine o Stepincu iščitava u različitim diskursima i brojnim medijima tada nastojimo također naglasiti činjenicu golemog interesa za njegovom osobom, i, dakako, za njegovim životom i djelima. Iz svega se pak može zaključiti da taj interes nije ništa manji ni za sam postupak njegova proglašenja svetim. Do ovog zaključka dolazimo na osnovu činjenica koje su pred nama i koje nas upućuju prema rečenoj tvrdnji. Naime, osim u znanstvenim istraživanjima i analizama, tu su još tekstovi pisani u različitim književnim formama: ogledima i esejima, romanima, pričama i pjesmama... a posebno veliku dionicu čine likovni mediji, primjerice, film, TV, fotografija... a, dakako, i medij slike, skulpture, crteža, grafike...

Rečena se tvrdnja prepoznaje i na izložbi „Stepinac – put svetosti“. Najprije na izložbi u Europskom parlamentu u Bruxellesu, u lipnju 2016. godine, gdje je zbog prostora bio izložen manji broj radova hrvatskih kipara, a zatim i na „zagrebačkoj“ izložbi, u kolovozu i rujnu 2016. godine, gdje je u „Domitrovićevoj kuli“ bio postavljen veći broj skulptura. Prvi put su se na jednom mjestu našla djela klasika hrvatske likovne umjetnosti druge polovice 20. stoljeća, kao i djela mlađih autora datirana u prvim desetljećima ovog stoljeća. Valja skrenuti pozornost na činjenicu da su na izložbi bila postavljena djela u mediju skulpture, i to u recentnom izboru koja potpisuju istaknuti hrvatski kipari i kiparice: Kardinalovu posmrtnu masku oblikovala je Míla Wood, a intrigantno modelirane forme u različitim kiparskim postupcima s prepoznatljivim autorskim obilježjima čitamo potpise Ivana Meštrovića, Josipa Poljana, Kuzme Kovačića, Alojzije Ulman, Tomislava Kršnjavog, Ante Jurkića, Ivana Kujundžića, Tomislava Ostoje, Josipa Bosnića, Belizara Bahorića, Ivana Jegera, Anđelka Odaka, Pavice Pirc, Damira Mataušića i drugih. Svakako je vrijedno napomenuti da je izložba konceptijski prezentirala i široki raspon kiparskih interesa unutar samog medija: figura, poprsja, medalje, plakate... Valja, dakako, ponovo naglasiti da su djela oblikovana u različitim tvorivima: bronca, kamen, gips...

I, naposljetku, možemo konstatirati da je i ova izložba još jedan vrijedan prinos u promicanju istine o velikom sinu hrvatskoga naroda blaženom kardinalu Alojziju Stepincu, koji će, u to čvrsto vjerujemo, skoro biti proglašen svecem Katoličke Crkve. Ufamo se, također, da će likovni mediji svojim jezikom govoriti o uzvišenosti kardinala Stepinca na oltarima širom svijeta, te će biti kao i sin svakog drugog naroda, jer je svojim životom svjedočio da mu je svaki čovjek brat u Gospodinu. Bogu se po Stepinčevu zagovoru utječimo svojim molitvama da se ta istina učvrsti u Kristu koji je Istina i Život.

Milan Bešlić

O AUTORICI

PAVICA PIRC, akademska kiparica, rođena je 1952. godine u Sisku. Školu Primijenjene umjetnosti i Akademiju likovnih umjetnosti završila je u Zagrebu, a postdiplomske studije u Beogradu. Izlagala je na brojnim skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Dobitnica je sedam međunarodnih nagrada, priznanja i otkupa. Godine 1990. dobila je nagradu za realizaciju skulpture „Vožnja romobilom“ Republičkog fonda kulture, Križevci. Godine 1998. dobila je III. nagradu za idejno rješenje skulpture Spomen – obilježje poginulim hrvatskim braniteljima u Domovinskom ratu, u Sisku.

Nadahnuće za svoje stvaralaštvo nalazi prateći društvene događaje te produbljujući svoj osobni stav prema svim zbivanjima u društvu, kulturi i vjerskim događajima. Sakralni motivi u samom su središtu njezinoga stvaralaštva. Beatifikacija časnoga sluga Božjega zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici, 3. listopada 1998. godine, potaknula je autoricu da, među drugim brojnim temama, već više od dva desetljeća kontinuirano radi skice, crteže i skulpture s prikazima blaženoga Stepinca te produbljuje svoj osobni odnos s „najsvjetlijim likom Crkve Božje u Hrvata“, kako ga je papa Ivan Pavao II. nazvao 10. rujna 1994. godine prigodom prvog pastoralnog pohoda Zagrebu i Hrvatskoj. U humanitarne svrhe darovala je više od pedeset radova. Živi i stvara u Zagrebu i Dubrovniku.

ZNAČAJNIJI LIKOVNI PROJEKTI PAVICE PIRC U SAKRALNOJ UMJETNOSTI

- Križni put, bazilika sv. Kvirina, Sisak
- Put svjetla, Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu
- Životni put kardinala Stepinca, crkva bl. Kardinala Alojzija Stepinca, Budaševo
- Križni put i oltarna slika u kapeli isusovačke rezidencije u Palmotićevoj, Zagreb
- Križni put, kapela dominikanskog samostana, Dubrovnik
- Ciklus slika sakralne tematike, Biskupski dvor, Dubrovnik
- Križni put i oltarne slike, crkva sv. Filipa i Jakova, Tuzla, BiH
- Žalosna Gospa, kapela/krajputaš, Bukovica Prekriška – Krašić
- Tabernakul (svetohranište), crkva sv. Spasa, Mokošica
- Križni put, kapela staračkog doma na Jordanovcu, Zagreb
- Dvadesetak slika sakralne tematike nalazi se u biskupijskim ustanovama: Bjelovarsko-križevačka biskupija, Sisačka biskupija, Krčka biskupija...

POPIS RADOVA NA IZLOŽBI U MUZEJU BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA

1. Kardinalov blagoslov, *gips*, 174x58x50 cm
2. Kardinal Stepinac s moćnikom glave sv. Vlaha, *patinirani gips*, 143x60x45cm
3. Portret kardinala Stepinca s mitrom, *patinirani gips*, 72x57x30 cm
4. Mali portret bl. Stepinca, *lijevani aluminij*, 20x17x15 cm
5. Stepinčev portret 1, *patinirani gips*, 30x23x18 cm
6. Stepinčev portret 2, *patinirani gips-zlatno*, 25x19x17 cm
7. Malo poprsje bl. Alojzija Stepinca, *patinirani gips*, 28x29x19 cm
8. Veće poprsje bl. Alojzija Stepinca, *patinirani gips*, 42x41x30 cm
9. Skica za figuru kardinala Stepinca, *patinirani gips*, 15x10x12 cm
10. Skica za figuru kardinala Stepinca u molitvi, *patinirani gips*, 13x10x24 cm
11. Kardinal Alojzije Stepinac, plaketa stajačica, *patinirani gips*, 28x19x6 cm
12. Bl. Alojzije Stepinac s križem, *patinirani gips*, 90x80x45 cm
13. Bl. Alojzije Stepinac s evanđeljem, *patinirani gips*, 82x58x50 cm
14. Najsvjetliji lik Crkve Božje u Hrvata, portret, *akrilik na platnu*, 70x90 cm

O MUZEJU

„Muzej blaženoga Alojzija Stepinca“ u Zagrebu jedan je od najmlađih zagrebačkih muzeja, smješten u kuli Nebojan Nadbiskupskoga dvora i u sjeni tornjeva zagrebačke katedrale. Otvoren je 10. studenoga 2007. godine i tijekom proteklog desetljeća kroz njega su prošli deseci tisuća posjetitelja koji su se željeli upoznati s životnom porukom i duhovnom baštinom zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca. Muzej posjećuju pojedinci i skupine, roditelji s djecom, školske ekskurzije, hodočasnici iz domovine i inozemstva.

Muzej blaženoga Alojzija Stepinca, smješten u imponantnim zidinama nekadašnje obrambene kule, čuva najvažnije dokumente, osobne predmete, liturgijsko ruho, kardinalsku odoru, liturgijsko posuđe, knjige, nekoliko umjetničkih portreta bl. Stepinca, predmete iz njegove ostavštine, zahvale za uslišanja te svjedočanstva o njegovu zalaganju u spašavanju ljudi, kojima je u vrtlogu Drugoga svjetskoga rata život zbog raznih okolnosti bio ugrožen.

Postav Muzeja omogućuje praćenje kronološkog tijeka Stepinčeva života od obitelji, djetinjstva i mladenačke dobi, nadbiskupske službe, kao i „montiranog procesa“ na kojem je osuđen na zatvorsku kaznu u Lepoglavi, do smrti u Krašiću i pokopa u katedrali te procesa beatifikacije. Fotografije u Muzeju, poredane po cjelinama, prikazuju različite etape Stepinčeva života te posjetitelja upoznaju s ljudima i događajima iz prve polovice XX. stoljeća, povezanima s životom bl. Stepinca. U sklopu Muzeja nalazi se i multimedijalna dvorana.

Radno vrijeme Muzeja: utorak - petak: 8,30 - 17 sati (pauza je od 13-13,45 sati); subota: 9 - 13 h nedjeljom i ponedjeljkom zatvoreno. Skupine mogu dogovoriti vrijeme posjeta Muzeju s Tomicom Plukavcem, prof., 01 /4894 879; 091 7901 666; E-pošta: muzejstepinac@zg-nadbiskupija.hr

Organizacija izložbe: MUZEJ BL. ALOJZIJA STEPINCA, Kaptol 31, Zagreb.

Odgovara: mons. Nedjeljko Pintarić, direktor Muzeja.

Svibanj 2018. godine.